

Cliëntenraad Groningen

Werk & Inkomen

Aan: College van burgemeester en wethouders van Groningen
T.a.v. Mevrouw C. Bloemhoff

Datum: 2 november 2021
Ons kenmerk: CRA 2021-11

Onderwerp: Tussentijds advies over het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025

Geacht college, geachte mevrouw Bloemhoff

Inleiding

Het college heeft tot onze tevredenheid bij de totstandkoming van het Werkprogramma 2020-2022, de Cliëntenraad gedurende een half jaar meerdere keren geïnformeerd.. We hebben in dat vroege stadium al kunnen reageren en gezien dat opmerkingen van ons zijn meegenomen. Hierdoor waren we in de gelegenheid om tot een advies te komen, zoals u van ons gewend bent.

Wij zijn dan ook zeer onaangenaam verrast dat we bij de totstandkoming van het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025 in het geheel niet zijn meegenomen.

Het college verwacht nu van ons dat we binnen een week, na de aanlevering van de conceptstukken en een presentatie, met een advies komen over het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025. Door tijdgebrek zullen we ons helaas moeten beperken tot een tussentijdsadvies, waarin we alleen in grote lijnen ingaan op de voorliggende stukken.

De doelstelling

De Cliëntenraad kan zich uitstekend vinden in hetgeen het college wil bereiken met het hernieuwde programma:

1. *“ Het aanwezige talent (bij de bijstandsgerechtigden en anderen die aan de kant staan) ontwikkelen en benutten, zodat:*
 - *iedereen die dat kan ook betaald aan het werk is*
 - *iedereen die geen aansluiting op de reguliere arbeidsmarkt kan vinden, op een alternatieve manier aan de slag kan (het liefst met een inkomen)*
2. *De arbeidsmarktpositie van (kwetsbare) werkzoekenden structureel te versterken door te zorgen dat mensen aan het werk blijven én te zorgen dat ook zij gestimuleerd worden om zich een leven lang te ontwikkelen.”*

Bij de presentatie van de ambities van werk naar werk & ontwikkeling stelt het college dat ze met haar reguliere dienstverlening zoveel mogelijk mensen ondersteunt vanuit een uitkering naar een betaalde baan. Het college stelt dat dit goed verloopt goed.

De Cliëntenraad vraagt zich af op basis van welke criteria en vooropgestelde doelen deze conclusie is gebaseerd?

In ons advies van 30 januari 2020 stond dat:

“...nergens staat hoeveel mensen met het bestaande beleid worden geactiveerd, is niet duidelijk in hoeverre dit aantal een substantiële verhoging is door deze inzet en investering. Daarnaast is het – gezien de verwevenheid met het bestaand beleid – in het Werkprogramma niet duidelijk op welk conto elke ‘nieuwe activering geboekt wordt’. Om de effectiviteit van het Werkprogramma te meten, is zo’n uitsplitsing immers een voorwaarde. We missen criteria die dat bepalen.”

Aan de hand van het aan ons voorliggende Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025 constateren we dat ook hier criteria ontbreken op basis waarvan de effectiviteit van de onderdelen van het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025 valt te meten.

De ontwikkelingsladder

Het college acht het van belang om inzicht te krijgen in de positie waar mensen zich in bevinden en de stappen die men eventueel nog kan of moet zetten om richting werk of participatieactiviteiten te geleiden. Hiervoor heeft het college een ontwikkelingsladder gemaakt waarmee ze in beeld brengt waar bijstandsgerechtigden “staan” in dat proces.

Wij begrijpen deze stap niet. Dit voornemen om inzicht te krijgen in de positie waar mensen zich in bevinden is al jaren geleden geconstateerd. Hiervoor is toentertijd van Kansen in Kaart in het leven geroepen, omdat de gemeente de mensen met een uitkering vanuit de Participatiewet al jaren uit het oog had verloren. Met de rapportages van Kansen in Kaart van de afgelopen jaren heeft de gemeente al inzicht in de positie waarin de doelgroep zich bevindt en welke vervolgstappen deze cliënten eventueel kunnen maken.

Hebben we hier te maken met oude wijn in nieuwe zakken of wil het college twee projecten naast elkaar met dezelfde taakstelling?

De programmalijnen

Met het college constateert de Cliëntenraad dat specifieke groepen met complexe problematiek worden geconfronteerd. Ook wij zien daarbij dat deze doelgroep niet (altijd) met bestaande dienstverlening kan worden geholpen.

Het college voert hierbij aan:

“Om nieuwe vormen van ondersteuning te ontwikkelen is ruimte nodig om te experimenteren en om flexibel en wendbaar te zijn.

Dat betekent dat we niet alleen inzetten op de begeleiding naar werk, maar ook op (een leven lang) ontwikkelen.”

De Cliëntenraad ondersteunt dit streven volledig, maar de invulling hiervan in de programmalijn Werkbehoud roept bij ons de nodige vragen op.

Het college stelt voor om de projecten van de Programmalijnen Werkbehoud, Werk in ontwikkeling en Werk in verbinding buiten de reguliere dienstverlening van Werk & Participatie te laten plaatsvinden. Waarbij het college aangeeft wel delen van de reguliere dienstverlening te benutten en er verbinding plaats vindt met Inkomensdienstverlening.

Een voor ons onbegrijpelijk keuze. Te meer omdat het college aangeeft dat de reguliere dienstverlening goed verloopt. Een keuze voor een tweesporenbeleid voor dezelfde doelgroep, met een enorme overlap tussen de reguliere dienstverlening en het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025. Dat betekent extra inzet van medewerkers en een toename van overlegstructuren en de

daaruit voortvloeiende overheadkosten. Middelen die hierdoor niet ten goede komen aan de financiële problematiek van de doelgroep, die veelal in armoede leeft met de daaruit veelal voortkomende stress, gezondheidsklachten en eventuele schulden.

Naar de mening van de Cliëntenraad kunnen de hierbij ingezette BUIG-gelden bijvoorbeeld beter besteed worden aan het verhogen van de inkomensgrens van de minimaregelingen naar 130% van de huidige bijstand.

De Cliëntenraad stelt dan ook voor de programma onderdelen van het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025 zo in te richten dat het meerwaarde van nieuwe en aanvullende werkwijzen en activiteiten worden geïntegreerd **binnen** de huidige dienstverlening en niet er naast. Het is in dit verband voor de Cliëntenraad niet duidelijk waarom het college wel inzet op intensievere vormen van dienstverlening bij projecten als Kansen in Kaart en de participatiebanen en deze doorontwikkeld, maar ze tegelijkertijd loskoppelt van het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025

Laagdrempelig en toegankelijke dienstverlening

De Cliëntenraad draagt uit eigen ervaring al jaren lang argumenten aan om de dienstverlening laagdrempelig en toegankelijk te maken voor de mensen die onder de Participatiewet, het armoede- en minimebeleid vallen. We kunnen dan ook instemmen met het streven van het college om dat ook binnen het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025 gestalte te geven.

Juist vanuit deze ervaring kunnen we ons echter niet vinden in de programmaliijn Werk in verbinding. In plaats van te streven naar één loket voor alle voorzieningen kiest het college voor een veelheid aan locaties waar men kan aankloppen voor informatie. Het Talentensperron is hier een goed voorbeeld van, een centrale plek voor alle informatie. Het college wil daarentegen nog eens een aantal nieuwe projecten toevoegen aan de reeds vele bestaande projecten, verspreid over de gehele gemeente. Waarbij het werk van Kansen in Kaart in elke wijk en buurtschap nog eens dunnetjes moet worden overgedaan.

In dit kader kunnen we geen advies uitbrengen over Pilots als Wijkwerk & Participatie en de Gebiedsverbinder aangezien we geen informatie hebben ontvangen over de opzet van deze pilots.

Eenzijdige beeldvorming

Het college geeft onder andere aan dat zij bij de problematiek en knelpunten waar we tegenaan loopt het volgende:

“Voor vrijwel alle uitkeringsgerechtigden en laagopgeleiden geldt dat zij nauwelijks gebruik maken van scholings- en ontwikkelingsmogelijkheden. Deels omdat het voor hen niet vanzelfsprekend is om hieraan deel te nemen, deels omdat de aard en vorm van de scholing vaak niet aansluit bij hun behoefte”

We ervaren dit als een nogal eenzijdige zo niet stigmatiserende constatering. Het versplinterde gemeentelijk aanbod aan voorzieningen, projecten en verplichtingen is voor de meeste mensen van onze doelgroep en de Cliëntenraad zelf niet te overzien. Door de ver doorgevoerde digitalisering van de dienstverlening vallen bovendien laaggeletterden, digibeten en anderstaligen veelal buiten de boot.

Conclusie

Zoals we in de inleiding hebben aangegeven is dit tussentijds advies een reactie op de hoofdlijnen van de voorliggende stukken aangezien we niet meegenomen zijn in de totstandkoming van Werk-

en Ontwikkelprogramma 2022-2025. Bovendien heeft de Cliëntenraad slechts één week de tijd gehad om zich in de materie te verdiepen.

De Cliëntenraad kan zich goed vinden in de doelstelling en ambities die het college heeft aangedragen in het Werk- en Ontwikkelprogramma 2022-2025. We zien dat binnen deze doelstelling en ambitie de afgelopen jaren al goede stappen zijn gezet met Kansen in Kaart, Pilot Oost, Participatie- en Basisbanen etc. Dat neemt niet weg dat wij de nodige kanttekeningen plaatsen en vragen hebben bij de invulling van de voorliggende plannen.

Graag ontvangen we van u een schriftelijke reactie, opdat we een afgerond advies aan u kunnen voorleggen.

Met vriendelijke groet,

Rita Warmerdam
Voorzitter Cliëntenraad Werk & Inkomen

I.a.a.
Wethouder mevrouw I. Diks
Raadscommissie Werk en Inkomen gemeente Groningen
Aaldert van Lingen (vakdirecteur inkomen)
Adviesraden Sociaal Domein Groningen